

Plan mot diskriminering & kränkande behandling

Ribbybergsskolan 2025/2026

Innehållsförteckning

1. Ribbybergsskolans organisation, ansvar och tidsram för planen	2
Inledning.....	2
Ribbybergsskolan	3
Ansvar och giltighet för planen.....	3
Skolans trygghetsteam består läsåret 25/26 av:	3
2. Bakgrund, lagar och styrdokument.....	3
Läroplanen.....	4
FN:s barnkonvention	4
3. Definition av begrepp	5
Diskriminering.....	5
Kränkande behandling	5
4. Delaktighet och förankring av planen.....	5
Elevens delaktighet	5
Vårdnadshavarnas delaktighet	5
Personalens delaktighet.....	6
Förankring av planen	6
5. Utvärdering av läsårets plan.....	6
Metod	6
AnalysAnalys av trygghet utifrån skolans trivselenkäter och verksamhetsinsatser	6
6. Främjande insatser 2025/2026	8
7. Förebyggande insatser 2025/2026.....	9
Bilagor.....	10
Bilaga 1 - Länksamling.....	10
Bilaga 2 - Beskrivning av kartläggningsmetoder	10
Trivselenkät.....	10
Hälsoenkät.....	10
Trygghetsvandring	10
DF-respons	10

1. Ribbybergsskolans organisation, ansvar och tidsram för planen

Inledning

Vad innehåller planen för kränkande behandling? Det innehåller en översikt över de åtgärder som behövs

för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Du hittar också en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året och avslutas med en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts och utvärderats.

Ribbybergsskolan

Ribbybergsskolans vision är att **tillsammans når vi målet**. Detta gäller i alla sammanhang – i samverkan med elever, vårdnadshavare och personal på skolan. Ribbybergsskolan är en F-6-skola med ca 540 elever. Skolan har ett stort upptagningsområde som sträcker sig från Västerhaninge och vidare bort mot Nynäshamns kommungräns. Skolan har en fin omgivning med mycket skog och natur. På Ribbybergsskolan arbetar vi med positiv förstärkning och ett inkluderande arbetssätt där varje elev ska känna sig sedd och delaktig.

Ansvar och giltighet för planen

Andreas Hallström, rektor, ansvarar för att "Planen mot diskriminering och kränkande behandling" årligen utvärderas och skrivs om i samverkan med elever, personal och vårdnadshavare. Arbetsmiljölagen 3 Kap. 2§ talar om arbetsgivarens skyldighet att planera, leda och kontrollera arbetsmiljöarbetet, vilket innebär att få all personal på skolan att arbeta utifrån planen. Trygghetsteamet är drivande i arbetet med att förankra planen hos såväl personal som elever och vårdnadshavare. Planen är ett levande dokument utifrån åtgärder och insatser som syftar till att säkerställa att arbetet mot diskriminering och kränkande behandling efterlevs.

Skolans trygghetsteam består läsåret 25/26 av:

Hélène Stålhjem - kurator
Nina Bävits Blom - skolsköterska
Jonna Ben Mohamed – spec. pedagog
Michael Larsson – kock
Madelene Malmberg - Kompassen
Alexandra Norman – lärare
Jon Odell - lärare
Emilie Sjöstrand - lärare
Karl Öster - musiklärare
Sofia Grimm - bitr. rektor

Planens giltighet: Upprättad juni 2025	Planen gäller till: 2026-09-01
Planen gäller från: 2025-09-01	Utvärdering och uppföljning sker i juni 2026

2. Bakgrund, lagar och styrdokument

Arbetet mot kränkande behandling och diskriminering i skolan styrs av diskrimineringslagen (2008:567) och skollagens sjätte kapitel (2010:800). I diskrimineringslagen tar man upp förbud kring trakasserier, diskriminering och kränkningar utifrån diskrimineringsgrunderna: kön, ålder, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, etnicitet, könsidentitet eller könsuttryck samt sexuell läggning.

Läroplanen

I enlighet med Lgr 22, kap 2.1 (Läroplan för grundskolan, grundsärskolan, förskoleklassen och fritidshemmet) framgår att alla som arbetar i skolan ska:

- medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen,
- i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor,
- i sin verksamhet bidra till att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet,
- aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper,
- visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt, och
- i arbetet med normer och värden uppmärksamma både möjligheter och risker som en ökande digitalisering medför.

FN:s barnkonvention

FN:s barnkonvention bygger på 4 grundprinciper. I januari 2020 blev FN:s konvention om barnets rättigheter svensk lag.

Artikel 2 - Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3 - Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

Artikel 6 - Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.

Artikel 12 - Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.

Till dessa har vi också lyft fram ytterligare två principer:

Artikel 19 - Barn ska skyddas mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld, skada eller övergrepp, vanvård eller försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande, inklusive sexuella övergrepp.

Artikel 28 - Barn har rätt till utbildning. Grundskolan ska vara obligatorisk, kostnadsfri och tillgänglig för alla.

3. Definition av begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när ett barn eller vuxen på osakliga grunder behandlar någon sämre än andra och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, utseende eller ålder.

- **Direkt diskriminering** innebär att en elev missgynnas med direkt koppling till någon av ovan nämnda diskrimineringsgrunder.
- **Indirekt diskriminering** innebär när alla behandlas lika oavsett diskrimineringsgrunderna, t.ex. utbud av samma mat till alla oavsett religiösa skäl.
- **Trakasserier** är en kränkning som har koppling till en av diskrimineringsgrunderna: kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, utseende eller ålder.

Kränkande behandling

Kränkande behandling kallas en kränkning som inte kan kopplas till någon diskrimineringsgrund men som kränker en elevs värdighet. Att tillrättavisa en elev för att upprätthålla ordningen på skolan är inte att utsätta en elev för kränkande behandling, även om eleven kan uppleva det som en kränkning (DO). Skolan har skyldighet att skyndsamt göra en anmälan vid misstanke om kränkande behandling. Anmälan följs, vid behov, upp av en utredning. Detta innebär att skolan måste vidta åtgärder som dokumenteras och utvärderas för att förhindra att kränkningarna upprepas.

Kränkande behandling kan vara:

- Fysiska - slag, knuffar, sparkar, fasthållning
- Verbala - hot, svordomar, öknamn, förolämpningar, könsord
- Psykosociala - miner, gester, suckar, blickar, ryktesspridning, utfrysning
- Text/ bild - sms, mms, e-post, lappar, brev, klotter, sociala medier

4. Delaktighet och förankring av planen

Elevens delaktighet

Eleverna informeras om planen mot diskriminering och kränkande behandling vid varje läsårsstart. Eleverna deltar aktivt i värdegrundsarbete genom klassråd och elevråd. Elevernas uppfattning om trivsel och trygghet på skolan fångas upp i de regelbundna trivselenkäter som genomförs 3 gånger per läsår. Enkäten ger eleverna möjlighet att själva sätta ord på var, hur och när otrygga situationer kan uppstå. Trygghetsteamet i samverkan med elevrådet håller även i trygghetsvandringar med en elevgrupp i alla årskurser och via elevrådet. En förkortad och förenklad version av planen finns placerad i samtliga klassrum och mentor går igenom detta med sina elever via en presentation.

Vårdnadshavarnas delaktighet

På höstterminens föräldramöte får vårdnadshavare ta del av planen mot diskriminering och kränkande behandling. Planen finns synlig på skolans hemsida samt på Unikum.

Personalens delaktighet

Genom en tydlig förankring av planen och ett gemensamt förhållningssätt förväntas alla medarbetare delta i diskussioner, kartläggningar och återkommande värdegrunds- och trygghetsarbete. På APT ges alla medarbetare möjlighet att påverka det gemensamma arbetet.

Vid läsårets slut analyserar och utvärderar personalen genomförda insatser och icke genomförda insatser och ligger som grund för nästkommande plan.

Förankring av planen

Föräldrar uppmanas att ta del av planen som publiceras på Unikum och på hemsidan. Mentorerna och eleverna går igenom planen i respektive klass. Eleverna har då möjlighet att lämna synpunkter via ett klassråd till elevrådet. Personalen tilldelas information om planen på arbetsplatsträffar. Samtliga läser de utkast som delas ut innan planen fastställs. Vid aktuella händelser ska all personal utgå från denna plan.

5. Utvärdering av läsårets plan

Metod

Föregående plan utvärderas av samtliga pedagoger augusti 2025. Trygghetsteamet har genomfört en utvärdering gällande hur skolan arbetat med "Planen mot diskriminering och kränkande behandling" och hur planen efterlevs. Ärenden i DF-respons ger trygghetsteamet en viktig helhetsbild över trivsel och trygghet på skolan. Alla elever på skolan ges möjlighet att svara på skolans trivselenkät. Elever och vårdnadshavare har möjlighet att uttala sig om trygghetsrelaterade frågor på klassråd, elevråd och skolråd.

Analys

Analys av trygghet utifrån skolans trivselenkäter och verksamhetsinsatser

Trivselenkäterna visar att det fortfarande finns vissa platser på skolan där elever upplever otrygghet, främst toaletter, skogsområden samt fotbollsplaner. Detta pekar på att det kvarstår ett behov av riktade insatser för att öka tryggheten i dessa specifika miljöer. Samtidigt visar resultaten från den senaste enkäten på en fortsatt positiv utveckling av den övergripande trygghetskänslan bland eleverna, vilket tyder på att genomförda åtgärder har haft effekt. En särskilt glädjande aspekt är att många elever upplever att det finns tillgängliga och trygga vuxna på skolan som de kan vända sig till. Det är ett viktigt resultat som stärker skolans arbete med att skapa en tillitsfull miljö. Under läsåret har skolan fokuserat på bemanning under raster och genomfört styrda rastaktiviteter. Dessa insatser har varit en del i arbetet med att skapa en mer strukturerad och trygg rastermiljö. Skolan planerar att fortsätta utveckla rastverksamheten under läsåret 2025/2026, vilket bedöms som en viktig fortsättning på det förebyggande trygghetsarbetet.

Det finns fortsatt utvecklingsbehov inom fadderverksamheten, som är en viktig del i att stärka gemenskapen mellan elever i olika åldrar och därigenom bidra till ökad trygghet.

Vid kränkningar följer skolan en tydlig rutin där personalen gör en anmälan i systemet DF Respons. Detta möjliggör ett snabbt agerande och kontakt med berörda vårdnadshavare. I ärenden där ytterligare

utredning krävs tar trygghetsteamet vid, vilket säkerställer att hanteringen sker strukturerat och med rätt kompetens.

Sammanfattningsvis visar analysen att skolans trygghetsarbete ger positiva resultat, samtidigt som det finns tydliga utvecklingsområden att arbeta vidare med.

6. Främjande insatser 2025/2026

- Värdegrundsövningar kopplat till terminsstarten - relationsskapande
- Trygghetsvandring
- Åk F-4 arbetar aktivt med "Stopp min kropp materialet". Vi deltar också under "Stopp min kropp-veckan" som är i oktober
- Trygga barn träffar åk 4-6 i oktober (elevföreläsning)
- Temaveckor: Vänskap och goda relationer, Värdegrund (Rocka sockorna, Barn föds inte med fördomar), Självkänsla (litteratur kopplat till temat). Integritet och samtycke, Trygghet på nätet (Delbart, Friends samt annan litteratur kopplat till ämnet)
- Bråka smartare, verktyg för att ge elever att lösa konflikter innan de eskalerar samt för pedagoger att medla i konflikter
- Ribbybergsmodellen (PAX i skolan och IBIS)
- Skolgemensamma traditionsenliga aktiviteter såsom värdegrundsvecka, FN-vecka, rocka sockorna, lucia, skolavslutning, idrottsdagar, fadderdagar, fritidshemmens dag, vänskapsvecka, julmarknad
- Klassråd, elevråd och skolråd
- Åk 4 arbetar med materialet "Värsta bästa nätet"
- Klasskontrakt utifrån barnkonventionens artiklar alternativt PAX-vision
- Trygghetsvandring
- Trivselenkäter för samtliga årskurser 3 ggr/läsår
- Rastaktiviteter
- Insamling av telefoner och smartklockor varje dag
- Personal ute på raster och i omklädningsrum
- Mentor följer upp elevens kunskapsutveckling, trivsel och trygghet

7. Förebyggande insatser 2025/2026

- All personal tar del av Planen mot diskriminering och kränkande behandling
- Trygghetsteamet erbjuder genomgång av material såsom exempelvis "Stopp min kropp" för åk F-4 och "Värsta bästa nätet" för åk 4
- Gemensam lektionsmodell i alla klassrum för att skapa förutsägbarhet och fasta placeringar för att skapa trygghet i klassrum och matsal
- Temaveckor: (se främjande)
- Material från Socialtjänsten i Haninge
- Ribbybergsmodellen PAX/IBIS
- Bråka smartare
- Skolgemensamma traditionsenliga aktiviteter på skolan för ökad trygghet och vi-känsla
- Gemensam mall för likvärdiga klassråd
- Trygghetsteamet ansvarar för layout samt insamling av data av trivselenkäten och delger personalen resultatet
- Personalen ansvarar för att trivselenkäten genomförs samt att resultatet följs upp
- Trygghetsteamet synliggör diskrimineringsgrunderna och barnkonventionens artiklar
- Trygghetsteamsmöte varje vecka
- Elevhälsoteamsmöte varje vecka
- Nätverksmöten med SSPF och skola
- Mobiltelefonhotell
- Tillgängliga lärmiljöer
- Systematiskt arbete med frånvarorapportering
- Pedagoger ska agera direkt då det kommer till kännedom att någon elev känner sig kränkt eller otrygg på skolan
- Regelbundna utvecklingssamtal där eleven pratar kring sin kunskapsmässiga och även sociala utveckling
- Representanter från skolan ingår i Västerhaninges SSPF vilket är ett samverkansforum mellan skola, socialtjänst, polis, fritidsgård, fältassistenter

Bilagor

Bilaga 1 - Länksamling

- <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/krankande-behandling-mobbning-och-diskriminering>
- <https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten>
- <https://www.do.se/diskriminering/diskriminering-olika-delar-samhället/diskriminering-forskola-skola-hogskola/ingen-far-diskriminera-dig-i-skolan>
- https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800

Bilaga 2 - Beskrivning av kartläggningsmetoder

Trivselenkät

Trivselenkäten genomförs av alla elever på skolan tre gånger per läsår. Sedan 2022 görs trivselenkäten digitalt av alla elever. Resultaten samlas in och sammanställs av Trygghetsteamet som vidare delger personalen om respektive klassresultat.

Enkäten syftar till att alla elever anonymt ska få möjlighet att uttrycka tankar och känslor kring trygghet och trivsel på skolan.

Hälsoenkät

Hälsoenkäten genomförs som förberedelse för hälsosamtalet i årskurs 4. Samtalet syftar till att ge eleverna möjlighet att prata och resonera kring sin hälsa tillsammans med skolsköterskan. Vid behov lyfter skolsköterskan identifierade problemområden med respektive pedagog för att kunna arbeta vidare med området.

Trygghetsvandring

Trygghetsteamet genomför i samverkan med elevrådet trygghetsvandringar där elevrepresentanter från varje årskurs går tillsammans med en pedagog, kurator, vaktmästare och identifierar otrygga eller problematiska platser på skolan. Det kan handla om saker som är trasiga eller platser som känns otrygga.

DF-respons

Vid kränkning mellan elev/elev, personal/elev ska det göras en kränkingsanmälan i kommunens gemensamma system DF respons. Där reder personal ut händelsen och kontaktar vårdnadshavare för att informera om händelsen. I samband med kränkingsanmälan mailas en kopia automatiskt till rektor, kränkingsansvarig samt huvudman.

Är det en elev som utfört kränkningen samtalar ansvarig personal både med eleven som känner sig utsatt och med den eller de som utfört kränkningen. Den akuta situationen måste lösas, så att båda sidor utvecklar en förståelse för situationen, utifrån sin ålder och mognad.

Det krävs inga bevis om att en kränkning har ägt rum. Finns en misstanke om kränkning så ska en anmälan upprättas. Även om elever, vårdnadshavare eller personal av någon anledning inte vill att en utredning ska startas har vi dock ändå en skyldighet att starta en utredning om kränkning ägt rum. Åtgärderna måste leda till att diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling upphör både på kort och lång sikt. I de fall det kan vara aktuellt att anmäla en kränkning till socialtjänsten eller polisen, tar rektor beslut om detta.

